

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ

Δρ Έλενα Χριστοφίδου

Συντονίστρια Προγραμμάτων Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης

christofidou.e@cyearn.pi.ac.cy

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Ημερίδα «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΤΗ»

Απρίλιος 2015

Δομή παρουσίασης

- Εισαγωγή – Σημασία Αξιολόγησης / Ανατροφοδότησης
- Ορισμός Διαμορφωτικής Αξιολόγησης
- Στόχοι και Διαμορφωτική Αξιολόγηση
- Καλές Πρακτικές Διαμορφωτικής Αξιολόγησης
- Ανατροφοδότηση – Ορισμός
- Προϋποθέσεις επιτυχούς ανατροφοδότησης
- Σενάρια – Δεξιότητες Ανατροφοδότησης
- Σύνοψη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση αναπτύχθηκε και καθιερώθηκε σχεδόν ταυτόχρονα με τη δημιουργία και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών συστημάτων.
- Η αξιολόγηση = ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας
- Αξιολόγηση = αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Αξιολόγηση – πυξίδα για περαιτέρω δράση εκ μέρους του εκπαιδευτικού.
- Αξιολόγηση – Ανατροφοδότηση = σημαντικό για να έχω βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Υποβοήθηση **ΜΑΘΗΣΗΣ** - βελτίωση μαθησιακών αποτελεσμάτων
- **Ανατροφοδότηση** για την πορεία της διδασκαλίας, βελτίωση της διδασκαλίας και της γενικότερης λειτουργίας του σχολείου
- **Διάγνωση** μαθησιακών δυσκολιών
- **Συνεχής ενημέρωση και πληροφόρηση** ενδιαφερομένων (μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων, διεύθυνσης σχολικής μονάδας)
- Φίλτρο για μετάβαση σε επόμενη τάξη ή σε ανώτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα (εξασφάλιση θέσης)

Είδη Αξιολόγησης

Αθροιστική/Συγκριτική

- Εξωτερικές / Εξωσχολικές πιέσεις
- Συγκέντρωση και δημοσιοποίηση στοιχείων
- Μοχλός πίεσης για βελτίωση αποτελεσμάτων
- Ανταγωνισμός
- Λογοδοσία

Διαμορφωτική

- Βελτίωση
- Συγκέντρωση στοιχείων διάγνωση αναγκών
- Πίεση / προσπάθεια για βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της παρεχόμενης εκπαίδευσης

Assessment OF Learning (Summative)
vs.
Assessment FOR Learning (Formative)

When the cook tastes the soup, that's formative; when the guests taste the soup, that's summative.
— Robert Stake

36

© 2013

Διαμορφωτική Αξιολόγηση

- Έμφαση στη διάγνωση αναγκών και στη βελτίωση
- Συλλογή «αποδείξεων» για την απόδοση κάθε μαθητή.
- Τα αποτελεσματικά σχολεία δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη διαμορφωτική παρά στην τελική αξιολόγηση. (Kyriakides, 2005)
-

ΣΤΟΧΟΙ

- **Καταλληλότητα στόχων**
 - **S**pecific (σαφείς-ξεκάθαροι)
 - **M**easurable (μετρήσιμοι)
 - **A**ttainable (επιτεύξιμοι)
 - **R**elevant (σχετικοί με ανάγκες μαθητών)
 - **T**ime bound (χρονικά προσδιορισμένοι αλλά και ρεαλιστικοί)
- Παραδείγματα:
 - Οι μαθητές να αναφέρουν τουλάχιστον δύο τρόπους μείωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος στο σπίτι
 - Οι μαθητές να αναπαριστούν καταστάσεις αφαίρεσης διψήφιων αριθμών στις οποίες χρειάζεται να γίνει ανταλλαγή δεκάδας

ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΤΑΞΙΝΟΜΙΑ ΤΟΥ BLOOM

ΓΝΩΣΗ - ΜΑΘΗΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>Ο μαθητής εκθέτει γνώση που έχει μάθει, θυμάται γεγονότα, όρους, βασικές έννοιες και απαντήσεις.</p>	<p>ποιος, τι, γιατί, πότε, πώς, παραλείπω, επιλέγω, αναφέρω, καθορίζω, ανακαλώ, δείχνω, επιλέγω, απαριθμώ, αντιστοιχίζω, βρίσκω, συσχετίζω, ορίζω, περιγράφω, αναγνωρίζω, κατονομάζω, ταιριάζω, ονομάζω, διαβάζω, καταγράφω, αναπαράγω, επιλέγω, βλέπω, γράφω</p>	<p>Τι είναι ...; Πώς είναι ...; Πού είναι ...; Πότε/Πώς συνέβηκε ...; Πώς εξηγείτε ...; Γιατί ...; Πώς θα περιγράφατε ...; Μπορείτε να θυμηθείτε ...; Πώς θα δείχνατε ...; Μπορείτε να επιλέξετε ...; Ποιος ήταν ο βασικός ...; Μπορείτε να απαριθμήσετε τρεις ...; Ποιο από τα ...; Ποιος ήταν ...;</p>

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>Ο μαθητής επιδεικνύει ότι κατανοεί γεγονότα και ιδέες, οργανώνοντας, συγκρίνοντας, παραφράζοντας, ερμηνεύοντας, περιγράφοντας και επισημαίνοντας τις κύριες ιδέες.</p>	<p>συγκρίνω, βρίσκω, αποδεικνύω, ερμηνεύω, επεξηγώ, επεκτείνω, απεικονίζω, συνοψίζω, περιγράφω, κατηγοριοποιώ, αναδιατυπώνω, δείχνω, κατατάσσω, αλλάζω, γενικεύω, δίνω παραδείγματα, διασαφηνίζω, βγάζω νόημα, συνοψίζω,</p>	<p>Σε ποια κατηγορία ...; Πώς θα συγκρίνατε ...; Ποιες διαφορές βρίσκετε ...; Δηλώστε/Ερμηνεύστε με δικά σας λόγια ...; Πώς θα αναδιατυπώνατε το νόημα ...; Ποια γεγονότα ή ιδέες δείχνουν ...; Ποια είναι η κύρια ιδέα του ...; Ποιες δηλώσεις υποστηρίζουν ...; Μπορείτε να εξηγήσετε τι συμβαίνει / τι σημαίνει ...; Τι μπορείτε να πείτε για ...; Ποια είναι η καλύτερη απάντηση ...; Πώς θα συνοψίζατε ...;</p>

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>Ο μαθητής επιλύει προβλήματα με την εφαρμογή της αποκτηθείσας γνώσης, των γεγονότων, των τεχνικών και των κανόνων με διαφορετικούς τρόπους.</p>	<p>εφαρμόζω, δομώ, επιλέγω, οργανώνω, κατασκευάζω, λύνω, αναπτύσσω, παίρνω συνέντευξη, εντοπίζω, χρησιμοποιώ, επιλέγω, σχεδιάζω, πειραματίζομαι με, μοντελοποιώ, διαχειρίζομαι, εκφράζω, ελέγχω, καθορίζω, ανακαλύπτω, διδάσκω, προβλέπω, ετοιμάζω, διατηρώ, προβάλλω, συσχετίζω.</p>	<p>Πώς θα χρησιμοποιήσετε ...; Ποια παραδείγματα μπορείτε να βρείτε...; Πώς θα λύσουμε ... χρησιμοποιώντας ό,τι έχουμε μάθει ...; Πώς θα οργανώσετε / δείξετε ...; Πώς θα εφαρμόσουμε ό,τι έχουμε μάθει, για να αναπτύξουμε ...; Με ποιον άλλο τρόπο θα προσπαθούσατε να ...; Τι θα προέκυπτε αν ...; Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα πραγματικά περιστατικά, για να ...; Ποια στοιχεία θα αλλάζατε ...; Ποια γεγονότα θα επιλέγατε, για να δείξετε ...; Ποιες ερωτήσεις θα ρωτούσατε για ...;</p>

ΑΝΑΛΥΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>Ο μαθητής εξετάζει και αποδομεί πληροφορίες σε μέρη με βάση κριτήρια (π.χ. κίνητρα, αιτίες), συμπεραίνει και βρίσκει αποδεικτικά στοιχεία για να καταλήγει σε γενικεύσεις.</p>	<p>αναλύω, εξετάζω, κατηγοριοποιώ, συγκρίνω, βρίσκω διαφορές, ανακαλύπτω, ερευνώ, απλοποιώ, διακρίνω, συμμετέχω σε, ελέγχω, υποθέτω, καταγράφω, βρίσκω το θέμα / τις σχέσεις / τη λειτουργία / το κίνητρο, συμπεραίνω.</p>	<p>Ποια είναι τα μέρη/χαρακτηριστικά ...; Πώς ... σχετίζονται με ...; Γιατί νομίζετε ...; Ποιο είναι το θέμα ...; Τι κίνητρο υπάρχει ...; Μπορείτε να απαριθμήσετε τα ...; Τι συμπέρασμα μπορείτε να διατυπώσετε ...; Πώς θα κατατάσσατε ...; Πώς θα κατηγοριοποιήσουμε ...; Μπορείτε να αναγνωρίσετε τα μέρη / τη διαφορά ...; Τι στοιχεία μπορείτε να βρείτε ...; Ποια είναι η σχέση μεταξύ του ...; Μπορείς να κάνεις μια διάκριση μεταξύ ...; Ποια είναι η λειτουργία του ...; Ποιες ιδέες δικαιολογούν ...;</p>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>Ο μαθητής παρουσιάζει και υπερασπίζεται απόψεις, κρίνοντας τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες, την εγκυρότητα των ιδεών ή την ποιότητα μιας εργασίας με βάση μια σειρά κριτηρίων.</p>	<p>επιβραβεύω, επιλέγω, συμφωνώ, συμπεραίνω, κρίνω, αποφασίζω, προασπίζομαι, καθορίζω, διαφωνώ, αξιολογώ, τεκμηριώνω, μετρώ, συγκρίνω, βαθμολογώ, ταξινομώ, προτείνω, ερμηνεύω, εξηγώ, εκτιμώ, δίνω προτεραιότητα, τεκμηριώνω άποψη, υποστηρίζω, εξηγώ τη σημασία/τα κριτήρια, αποδεικνύω, διαψεύδω</p>	<p>Συμφωνείτε με τις δράσεις/τα αποτελέσματα ...; Πώς θα αποδείξετε / διαψεύσετε ...; Πώς εκτιμάτε τη(ν) σημασία /αξία...; Θα ήταν καλύτερα αν ...; Γιατί (ο χαρακτήρας) επέλεξε ...; Τι θα συνιστούσατε ...; Τι θα αναφέρατε για να υπερασπιστείτε τις ενέργειες...; Πώς θα μπορούσατε να καθορίσετε ...; Ποια επιλογή θα κάνατε ...; Σε τι θα δίνατε προτεραιότητα ... ; Με βάση τα όσα γνωρίζουμε, πώς θα το εξηγούσαμε ...; Ποιες πληροφορίες θα χρησιμοποιούσατε, για να στηρίξετε την άποψη ...; Πώς θα δικαιολογήσετε ...; Ποια δεδομένα χρησιμοποιούνται, για να δείξουν το συμπέρασμα ...; Γιατί ήταν καλύτερο να ...; Πώς θα συγκρίνατε τις ιδέες / τους ανθρώπους / τα γεγονότα ...;</p>

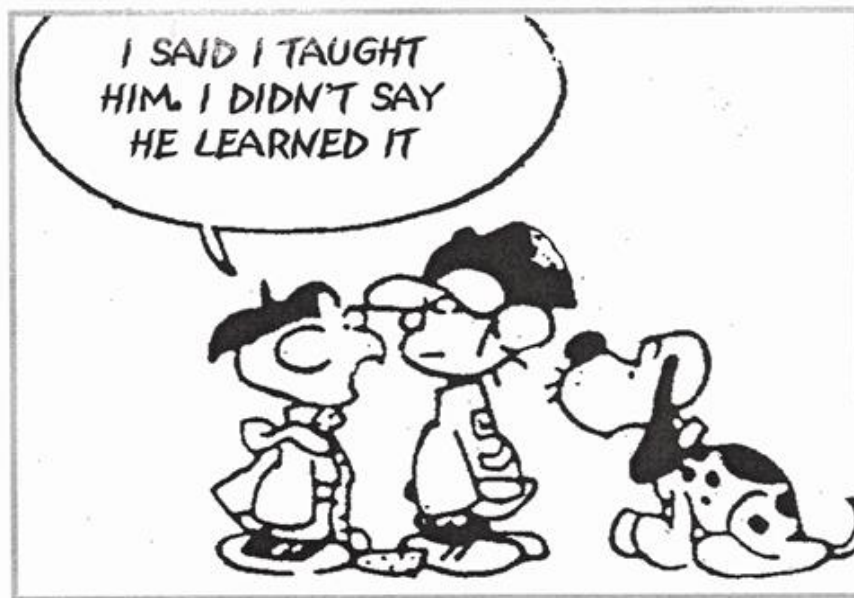
ΣΥΝΘΕΣΗ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>Ο μαθητής συγκεντρώνει πληροφορίες με διαφορετικό τρόπο, συνδυάζοντας στοιχεία σ' ένα νέο πρότυπο ή προτείνοντας εναλλακτικές λύσεις.</p>	<p>οικοδομώ, επιλέγω, συνδυάζω, σχεδιάζω, βελτιώνω, καταρτίζω, συνθέτω, κατασκευάζω, δημιουργώ, αναπτύσσω, εκτιμώ, διαμορφώνω, λύνω, φαντάζομαι, εφευρίσκω, αλλάζω την αρχική μορφή, προβλέπω, γενικεύω, διαγράφω, ξαναφτιάχνω, προτείνω, υποθέτω, τροποποιώ, προσαρμόζω</p>	<p>Τι αλλαγές θα κάνετε για...; Πώς θα βελτιωθεί η...; Τι θα συμβεί αν...; Μπορείτε να επεκταθείτε στο ...; Ποια εναλλακτική λύση θα προτείνατε...; Πώς θα υιοθετούσατε τα ..., για να δημιουργήσετε ένα διαφορετικό ...; Πώς θα τροποποιούσατε το ..; Τι θα μπορούσε να γίνει, για να ελαχιστοποιηθεί/μεγιστοποιηθεί ...; Με ποιον τρόπο θα σχεδιάζατε ...; Τι θα μπορούσε να συνδυαστεί, για να βελτιωθεί /αλλάξει ...; Μπορείς να διατυπώσεις μια γενίκευση για ...; Μπορείτε να προβλέψετε το αποτέλεσμα, αν ...; Πώς εκτιμάτε τα αποτελέσματα ...;</p>

Ευθυγράμμιση Στόχων-Δραστηριοτήτων

- Ποιον/ποιους στόχους εξυπηρετεί η συγκεκριμένη δραστηριότητα και πώς;
- Ποιες δραστηριότητες εξυπηρετούσαν τον Στόχο Χ; Πώς οι δραστηριότητες αυτές συνδέονται μεταξύ τους;

Καλές πρακτικές Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

Αντλώντας από την εμπειρία σας, ποιες πρακτικές διαμορφωτικής αξιολόγησης χρησιμοποιείτε κατά τη διδασκαλία σας και τις θεωρείτε αποτελεσματικές;

Καλές πρακτικές – Εισηγήσεις Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

- Συνεχής – συστηματική διαδικασία
- Παρατήρηση μαθητών όταν εργάζονται
- **Ενεργός ακρόαση** (Ακούμε τα παιδιά κατά την παραγωγή προφορικού λόγου και όταν σκέφτονται μεγαλόφωνα, καθώς εργάζονται σε ζευγάρια ή σε μικρές ομάδες)
- Έλεγχος **προϋπάρχουσας γνώσης μαθητών** (Ελέγχουμε σε ποιο βαθμό κατέχουν τις προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες /π.χ. δίνουμε ένα δελτίο εισόδου)
- **Συνοπτική καταγραφή βασικών ιδεών** (Ζητούμε να καταγράψουν συνοπτικά τις βασικές ιδέες που έχουν πάρει από μια συζήτηση, μια εργασία ή ένα μάθημα)
- **Ουσιαστική αξιολόγηση στο κλείσιμο του μαθήματος** (π.χ Συμπλήρωμα εργασιών ή λύση προβλήματος ή απαντούν σε ερωτήσεις ή υπόδυση ρόλων) – ΕΛΕΓΧΟΣ απαντήσεων.

Εργαλεία Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

■ Πινάκιο (ατομικός ασπροπίνακας)

- Ελέγχουμε σε ποιο σημείο της αίθουσας παρουσιάζονται λάθη σ' αυτό που αξιολογούμε ή η απάντηση δίνεται αργοπορημένα

■ Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής / Εργασία Ορθό - Λάθος / Εργασία αντιστοίχισης

- Με χρήση του πίνακα και του τετραδίου ή με χρήση έντυπης εργασίας

■ Ενός λεπτού χαρτί

- Έχουν 1-2 λεπτά στη διάθεσή τους να αναφέρουν ..., χρησιμοποιώντας το νέο λεξιλόγιο (π.χ. δύο τουλάχιστον τρόπους εξοικονόμησης νερού/ενέργειας)

■ Μιας πρότασης περίληψη

■ Ευλάκια παγωτού

- Συμμετοχή μαθητών

■ Νοήματα με το χέρι (Hand signals) (π.χ τον λαγό, των λαγών)

■ Πράσινη, Πορτοκαλιά, Κόκκινη κάρτα (βαθμός κατανόησης)

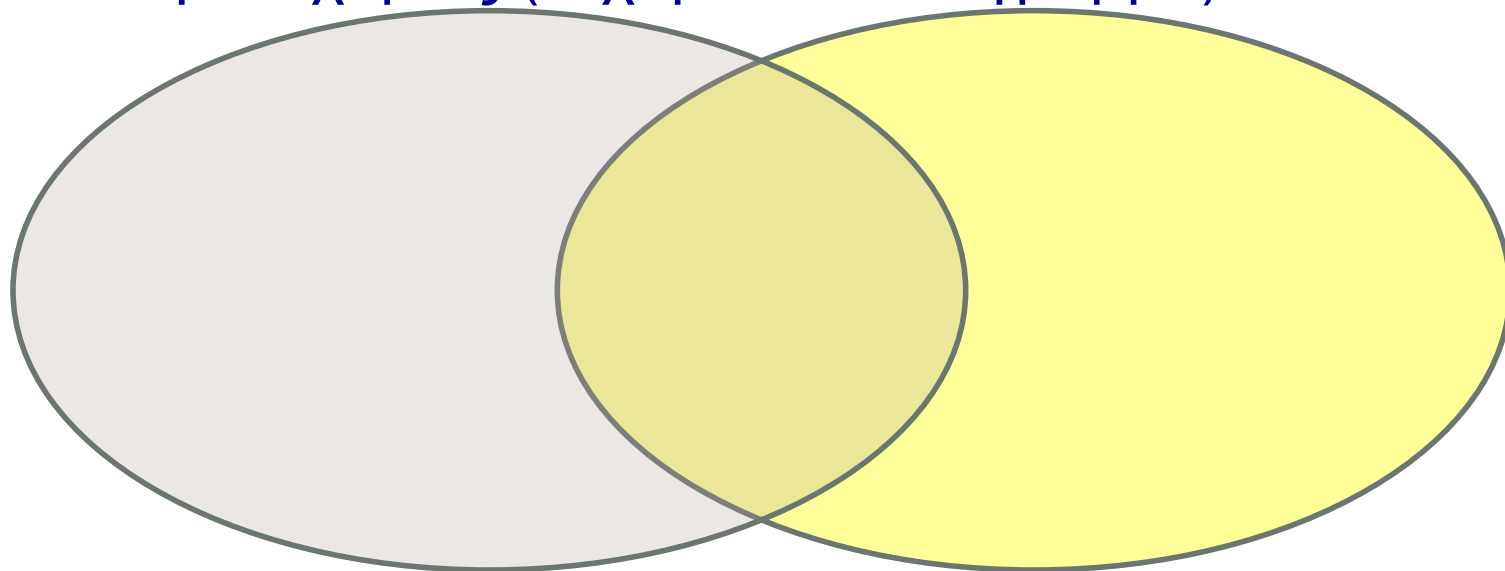
Εργαλεία Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

- Δελτίο/Πίνακας T

Απόψεις που συμφωνούν με το ...	Απόψεις που διαφωνούν με το ...
Πληροφορίες για τον πρωταγωνιστή A	Πληροφορίες για τον πρωταγωνιστή B
Συνθήκες που επικρατούν στις πολικές ζώνες	Συνθήκες που επικρατούν στις τροπικές ζώνες
Επιχειρήματα υπέρ του ...	Επιχειρήματα κατά του ...
Στοιχεία από το κείμενο A ...	Στοιχεία από το κείμενο B ...
Εργασία που έγινε στην ολομέλεια	Παρόμοια εργασία που γίνεται ατομικά
Εργασία ατομική	Εργασία στην ομάδα

Εργαλεία Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

- Εννοιολογικοί χάρτες (π.χ. βέννειο διάγραμμα)

π.χ. εντοπισμός κοινών στοιχείων (ομοιοτήτων) και διαφορών μεταξύ δύο ...

- κειμένων / τόπων / βιογραφιών / απόψεων / πειραμάτων / φωτογραφιών / γραφικών παραστάσεων / γραφημάτων / έργων τέχνης / χαρτών

Εργαλεία Διαμορφωτικής Αξιολόγησης

■ Δελτίο Εξόδου

- Οποιαδήποτε σύντομη εργασία πριν φύγουν οι μαθητές
- Σημειώνουν ένα πράγμα που κατάλαβαν καλά και ένα πράγμα για το οποίο δεν είναι σίγουροι ή το οποίο θα επιθυμούσαν να ξαναδουλέψουν στο μάθημα

	<p>Σημειώνω 1-2 σημεία που θεωρώ θετικά ή χρήσιμα από τη σημερινή συνάντηση ...</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	<p>Σημειώνω 1-2 σημεία που δεν ικανοποίησαν τις προσδοκίες μου ή που επιθυμώ να διερευνηθούν περαιτέρω ...</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

■ Υπόδυση ρόλων

- ❑ Δεν είναι απλό θέατρο μεταξύ μαθητών (δεν μας ενδιαφέρουν οι υποκριτικές ικανότητες των μαθητών!)
- ❑ Ο/η εκπαιδευτικός επικεντρώνεται σε προκαθορισμένα κριτήρια που σχετίζονται με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

■ Διαλογικές συζητήσεις (*DEBATE*)

- Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και υποστηρίζουν με επιχειρήματα το θέμα που θα τους ανατεθεί (π.χ «*Ο πλούτος φέρνει περισσότερη ευτυχία παρά δυστυχία*»)
- Χρήση «*Βαρόμετρου*» / ομάδα μαθητών της τάξης

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ

- ...η διαδικασία παροχής πληροφοριών [...] με στόχο τη βελτίωση [.....]

Pearce (2004)

Ανατροφοδότηση

Ανατροφοδότηση σε/από.....

© Can Stock Photo - csp0960886

- Γονείς

- Μαθητές

- Συναδέλφους

ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ - ΜΑΘΗΤΕΣ

Η ανατροφοδότηση - βελτίωση

- Γνωσιολογικό τομέα
- Συναισθηματικό τομέα
- Μεταγνώση

Brookhart, S., 2008

Ανατροφοδότηση - Ορισμός

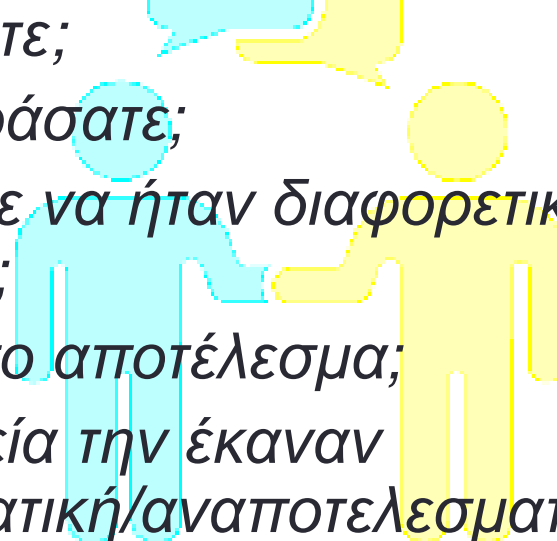
- Η ανατροφοδότηση = σημαντικό κομμάτι της διαμορφωτικής αξιολόγησης.
- Δίνει σημαντικές πληροφορίες τόσο στο μαθητή όσο και στον εκπαιδευτικό για το που βρίσκονται οι μαθητές σε σχέση με τον μαθησιακό στόχο.

Brookhart, S., 2008

- Ανατροφοδότηση = πιο αποτελεσματική όταν είναι **έγκαιρη, σχετική, ουσιώδης και ενθαρρυντική** και προσφέρει εισηγήσεις για βελτίωση οι οποίες είναι στις δυνατότητες του/της μαθητή/τριας.

Brown, Bull, & Pendlebury, 1997

Ανακαλέστε στη μνήμη σας την τελευταία φορά που κάποιος σας έδωσε Ανατροφοδότηση:

-
- ▶ *Πως νιώσατε;*
 - ▶ *Πως αντιδράσατε;*
 - ▶ *Τι θα θέλατε να ήταν διαφορετικό στη συγκεκριμένη περίπτωση;*
 - ▶ *Ποιο ήταν το αποτέλεσμα;*
 - ▶ *Ποια στοιχεία την έκαναν αποτελεσματική/αναποτελεσματική;*

Ανατροφοδότηση....

Ανατροφοδότηση

Αποτελεσματική
Επικοινωνία

Αναστοχασμός

Βασικές προϋποθέσεις αποτελεσματικής ανατροφοδότησης

▫ Συναισθηματική νοημοσύνη (ελέγχω και αναγνωρίζω τα δικά μου συναισθήματα, αναγνωρίζω και διαχειρίζομαι τα συναισθήματα των άλλων – ενσυναίσθηση)

▫ Ανάπτυξη Εμπιστοσύνης

Εμπιστοσύνη = $\frac{\text{Αξιοπιστία} + \text{Συνέπεια} + \text{Οικειότητα}^*}{\text{Προσωπικός προσανατολισμός}}$

Οικειότητα = Ενσυναίσθηση + Διαφάνεια
(άσκηση υπόδυσης ρόλων)

Κανόνες Ανατροφοδότησης

- ❑ «ο μαθητευόμενος προηγείται»
- ❑ «πρώτα τα θετικά»
- ❑ «προτάσεις και όχι κριτική»

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας- Γραφείο Ευρώπης, (2000) Η Προαγωγή της Ψυχικής και Συναισθηματικής Υγείας στο σχολείο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Αποτελεσματικοί τρόποι ανατροφοδότησης

```
graph TD; A[Αποτελεσματικοί τρόποι ανατροφοδότησης] --> B[Λεκτική ανατροφοδότηση]; A --> C[Μη λεκτική ανατροφοδότηση];
```

Λεκτική
ανατροφοδότηση

Μη λεκτική
ανατροφοδότηση

Λεκτική ανατροφοδότηση

Ανατροφοδότηση - Η δύναμη του λόγου

Μη λεκτική ανατροφοδότηση

Οπτική επαφή

Χειρονομίες

Ενσυναίσθηση

Παράδειγμα

Περιέγραψε το διάλειμμα στο σχολείο σου

«Το διάλειμμα έχει πολλή θόρυβο, όλα τα παιδιά κάνουν πολύ φασαρία. Μπορούμε να παίξουμε διάφορα παιχνίδια. Έχουμε 15 λεπτά να παίξουμε. Η αυλή του σχολείου είναι μεγάλη και έχει πολλούς χώρους για παιχνίδια. Έχει επίσης χώρο για τους δασκάλους. Έτσι είναι το διάλειμμα στο σχολείο μου.»

Ανατροφοδότηση που δόθηκε....

Περιέγραψε το διάλειμμα στο σχολείο σου (διορθωμένο)

«Το διάλειμμα έχει ~~πολλή~~ πολύ
θόρυβο, όλα τα παιδιά κάνουν ~~π~~
~~ολύ~~ ~~πολλή~~ φασαρία.

Μπορούμε να ~~παιζομαστε~~ ~~παιζο~~μ
ε διάφορα παιχνίδια. Έχουμε 15 λ
επτάνα ~~παιζο~~μ. Η αυλή του σχ
ολείου είναι μεγάλη και έχει πο
λλούς ~~χώρους~~ ~~χώρους~~ για ~~παιχνίδη~~
~~παιχνίδι~~. Έχει επίσης ~~χώρο~~ για
τους δασκάλους. Έτσι είναι το δι
άλειμμα στο σχολείο μου.»

Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής ανατροφοδότησης

- **Συγκεκριμένη:** εστιάζει σε λίγα μόνο στοιχεία κάθε φορά. (Ερώτηση: «Αν αυτός ο μαθητής θα μπορούσε να αλλάξει κάτι την επόμενη φορά ποια αλλαγή θα επέφερε την πιο σημαντική βελτίωση;»)
- **Πρακτική:** δίνει έμφαση στο τι μπορεί να γίνει διαφορετικά την άλλη φορά αντί να εστιάζει στο τι ήταν λάθος αυτή την φορά
- **Έγκαιρη:** άμεση και συχνή ανατροφοδότηση.
- **Με σεβασμό:** 1) τεκμηριωμένη θετική ανατροφοδότηση, 2) όχι κριτική (π.χ. «Δεν καταλαβαίνω τι εννοείς εδώ» (περιγραφικό) αντί του «Δεν είσαι ξεκάθαρος εδώ» (με κριτική διάθεση))
- **Εύχρηστη:** δίνει πληροφορίες στο μαθητή τις οποίες μπορεί να κατανοήσει και να χρησιμοποιήσει

Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής ανατροφοδότησης

BOOST MODEL

- **B alanced**: Εξισορροποούνται τα θετικά με τα αρνητικά σχόλια
 - **O bserved**: Αποφεύγονται οι χαρακτηρισμοί, περιγράφεται η συμπεριφορά που βλέπω
 - **O bjective**: Όχι αναφορά στην προσωπικότητα, αλλά στις ακριβείς ενέργειες και στα αποτελέσματα (π.χ *Γράφεις πολύ αργά και για αυτό δεν προλαβαίνεις να τελειώσεις τις εργασίες σου, με αποτέλεσμα να μαζεύεται πολλή κατ'οίκον εργασία*)
 - **S pecific**: Χρήση συγκεκριμένων παραδειγμάτων (π.χ *«Μπράβο, γιατί έκοψες τα σχήματα ακριβώς πάνω στις γραμμές τους»*)
 - **T imely**: Έγκαιρη, άμεση ανατροφοδότηση
-
- **Τα 3E της ανατροφοδότησης:**
 - **E**πεξήγηση: εξηγούμε τι βλέπουμε, τι λάθος έγινε, δίνουμε παραδείγματα
 - **E**πίπτωση: ποιες οι επιπτώσεις στο άτομο, στην ομάδα, στην εργασία
 - **E**νέργειες για το μέλλον: πώς να αποφύγουμε τα λάθη αυτά στο μέλλον, τι ενέργειες πρέπει να γίνουν

Δομικά στοιχεία ανατροφοδότησης

Η ανατροφοδότηση θα πρέπει να:

- βοηθάει τους μαθητές να αναγνωρίζουν το επίπεδο τους σε σχέση με τον μαθησιακό στόχο
- είναι μέρος της καθημερινής μαθησιακής διαδικασίας παρά της τελικής αξιολόγησης
- παρέχεται όσο πιο σύντομα γίνεται μετά την πράξη
- είναι ξεκάθαρη, ειλικρινής, σύντομη και περιεκτική
- προσαρμοσμένη στις εξατομικευμένες ανάγκες του κάθε μαθητή
- επικεντρώνεται στον στόχο και όχι στον μαθητή (με τον τρόπο αυτό όλοι οι μαθητές παίρνουν το μήνυμα ότι όλοι μπορούν να τα καταφέρουν)

Ανατροφοδότηση.....

+

Χρήση λέξεων και φράσεων που υποθέτουν ότι ο μαθητής είναι ενεργός στη διαδικασία της μάθησης

-

Χρήση λέξεων και φράσεων που επιβάλλουν τη μάθηση

Χρήση ερωτήσεων

Προσφορά έτοιμων λύσεων – καμία αυτενέργεια από το μαθητή

Μοίρασμα των ανησυχιών

Αφήνοντας να εννοηθεί ότι είναι η άποψη του ειδικού και δεν χωράει καμία συζήτηση

Τι να αποφεύγεται...

- Μη ξεκάθαρα σχόλια
 - «Πρόσεξε πως ξεκινάς τις προτάσεις σου»
- Χρήση γλώσσας με σαρκαστικό περιεχόμενο / ύφος
 - «Έκανες πολλή προσπάθεια να το καταφέρεις αυτό;»
- Σχόλια που μεταθέτουν τις ευθύνες
 - «Χρειάζεσαι βοήθεια στη γλώσσα»
- Σχόλια που στέλλουν διφορούμενα μηνύματα
 - «Να συμπεριλάβεις και δικές σου σκέψεις»

Δραστηριότητα

- Σενάρια ανατροφοδότησης στις ομάδες (χρήση εντύπου παρατήρησης)

Σύνοψη

- Αξιολόγηση – αναπόσπαστο στοιχείο της μαθησιακής διαδικασίας
- Άμεση συσχέτιση με την παροχή αποτελεσματικής ανατροφοδότησης

- Βελτίωση μαθησιακών αποτελεσμάτων (ο λόγος ύπαρξης των σχολείων)

....την ωριμότητα,
τη θέληση και την
αποφασιστικότητα
για να το
πετύχουμε

Χρειαζόμαστε ένα
όραμα βελτίωσης και
αλλαγής....
με έμφαση στην
αξιολόγηση του μαθητή

....Έμφαση στη
συναισθηματική
νοημοσύνη
εκπαιδευτικών